

VLUCHTELINGENCRISIS

• De foto die de wereld schokte. Een Turkse hulpverlener staat bij het lichaam van Aylan Kurdi, aangespoeld op het strand bij Bodrum. Ook zijn moeder en 5-jarige broer kwamen om nadat hun boot omsloeg. foto Yasar Anter/Reuters

Aylan, een verloren leven

De wanhopige vlucht van een Syrisch gezin naar Canada eindigde in de Turkse golven.

door **Bob van Huët**

Als je de film van het korte leven van de verdronken peuter Aylan Kurdi achterstevoren afdraait, dan passeert alle ellende die hem tot zo'n triest symbool maakt van de Syrische tragedie.

Nooit zou de wereld zich het lot van het slechts drie jaar oud geworden jochie hebben aangetrokken als hij anoniem was verdronken bij de oversteek van de Middellandse Zee - zoals tien anderen die met hem reisden overkwam. Zoals 2500 lotgenoten de laatste jaren verdronken. Nooit zouden we van hem hebben gehoord als zijn ouders wél asiel hadden gekregen in Canada, wat de bedoeling was. Nooit zou Aylan Kurdi's leven op het strand van Bodrum zijn geëindigd als niet was ingegrepen in een waanzinnige oorlog die een hele regio ontwricht en steeds meer levens eist.

Aylan Kurdi wordt geboren in het tweede jaar van een mede door het Westen aangemoedigde volksoptocht tegen de Syrische president Assad. De in het nauw gedrongen dictator schendt ongeveer alle mensenrechten, maakt zich schuldig aan massamoord en zet ook verboden wapens (gifgas)

in tegen zijn eigen bevolking.

In de chaos van de burgeroorlog wordt zwaar gevochten om Kobani, de Noord-Syrische grensstad waar Aylans ouders wonen. Paniek breekt uit als het jihadistische terreurleger van Islamitische Staat binnentrekt. Koerden vormen de grootste bevolkingsgroep. Tienduizenden mensen slaan op de vlucht naar het even noordelijk gelegen Turkije.

Zo ook Abdullah Kurdi (40), zijn vrouw Zahin (35) en hun twee jongens Galip (5) en Aylan. Te midden van anderhalf miljoen andere vluchtelingen die zijn uitgeweken naar Turkije raken ze verloren in de bureaucratie van de overbelaste vluchtelingenorganisatie UNHCR - die Koerden niet altijd kan of wil registreren als vluchteling - en de onwillige Turkse regering die sowieso weinig sympathie heeft voor Koerden en het gezin geen uitreisvisa verstrekt omdat vader Abdullah niet alle benodigde papieren kan produceren.

Dat laatste is wereldkundig gemaakt door Teema Kurdi, de zus van Abdullah die twintig jaar geleden zelf naar de Canadese stad Vancouver vluchtte en daar een bestaan opbouwde als kapster. Ook Abdullah was ooit kapper in Damascus maar vertrok naar Kobani dat meer toekomst leek te bieden.

Teema staat model voor de ongeruste familie van zoveel vluchtelingen. Ze heeft hemel en aarde bewogen om het gezin van haar broer te redden. Ze stond financieel borg voor alle kosten van de overtocht, kreeg een Canadees Kamerlid zover dat hij de zaak nog eens onder de aandacht bracht van de minister van Immigratiezaken, maar ving bot. Het betreffen-

de ministerie - dat nu geen commentaar geeft - liet Teema weten dat het vanwege de complexiteit van de Turkse asielregels weinig voor haar kon doen.

Complex onder meer omdat Turkije weliswaar de Geneefse Conventie (1951) voor vluchtelingen heeft geratificeerd maar met een 'geografisch' voorbehoud, namelijk dat degenen die uit het oosten vluchten geen recht hebben op een beschermde status. En dus ook nooit enig recht kunnen claimen volgens het vluchtelingenverdrag.

Dat alles drijft de Kurdi's tenslotte in de armen van mensensmokkelaars. Volgens passagier Omer Mohsin werden tijdens hun oversteek 175 vluchtelingen op twaalf bootjes gezet. Het tarief was 2050 euro per persoon.

Gisteravond schetste Abdullah in Turkije de ijzingwekkende laatste momenten van het leven van zijn zoons en vrouw. „We waren vier minuten op zee toen de kapitein zag dat de golven hoog waren. Hij stuurde de boot de andere kant op. We werden meteen geraakt. De kapitein raakte in paniek, dook meteen in zee en vluchtte. Ik nam het roer over, maar de golven waren zo hoog dat de boot omsloeg.

Ik probeerde mijn kinderen en mijn vrouw te pakken, maar er was geen hoop. Eén voor één gingen ze dood. Ik nam mijn vrouw en mijn kinderen in mijn armen en ik realiseerde me dat ze alle drie dood waren.”

Vier Syrische mensensmokkelaars zijn inmiddels gearresteerd. Abdullah heeft nog één wens: terug naar Kobani met de lichamen van zijn vrouw en kinderen om hen daar te begraven. En naast hen begraven te worden.

Roep om

Na de onthutsende beelden van Aylan is voor veel mensen een grens bereikt: we moeten écht iets doen. Maar wat?

...wat doet Europa?

door onze correspondent **Frans Boogaard**

Europa ligt zwaar onder vuur vanwege zijn migratiebeleid. Elk volgend slachtoffer op de Middellandse Zee is goed voor nieuwe verwijten aan de toch al weinig populaire Brusselse instellingen. Want waarom hebben die niet gisteren al ingegrepen?

In Brussel krijgen ze langzamerhand een sik van die kritiek, want daar hebben de politici het idee dat ze er deze keer juist on-Brussels hard zijn ingevlogen. Drie we-

• Hongaarse politieagenten houden een gezin tegen nabij het station van Bicske, Hongarije. In het stadje bevindt zich een opvangkamp voor vluchtelingen. Boven: in Boedapest vechten migranten om aan boord te komen van een trein naar het Westen. foto Laszlo Balogh/Reuters

... en wat doet u zelf?

door **Cyril Rosman**

Vierhonderd toiletassen voor asielzoekers in Apeldoorn. Tienduizend beeldjes van vluchtelingen in Amsterdam. Een nationale tv-actie.

Het vluchtelingendrama in Europa ontrolt zich al weken, maar bereikt nu de Nederlandse harten. Iedereen wil een steentje bijdragen om het leed van de vluchtelingen te verlichten.

Erika Mauritz uit Amsterdam dacht aan een auto of twee, drie vol. „Maar inmiddels overwegen we serieus of we een vliegtuig kunnen inzetten.” Een vliegtuig vol met door Nederlanders ingezamelde hulpgoederen voor vluchtelingen die de Griekse

kust hebben bereikt: De Hulpkavavaan. „Ik zie die beelden uit heel Europa al weken voorbij komen. Zaterdag dacht ik: nu ga ik iets doen.”

Ze opende de Facebookpagina 'Hulpkavavaan naar Griekenland'. En boem. Honderden, duizenden mensen reageerden. Op veertig adressen in Nederland worden nu spullen ingezameld, waarvan contacten in Griekenland zeggen dat de vluchtelingen ze hard nodig hebben: stevige schoenen, dekbedden, medicijnen, mutsen, warme jassen (voor later dit jaar), maandverband, luiers.

In oktober willen ze de spullen brengen, gisteravond was er overleg over hoe dat het best kan. Mauritz: „Als de politiek het niet doet, gaan wij wel hulp bieden.”